

**Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун 2022-жыл үчүн бюджетинин
аткарылышы жөнүндө отчетуна
түшүндүрмө кат**

I. Социалдык фонддун бюджетинин киреше бөлүгүнүн аткарылышы

Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун (мындан ары – Социалдык фонд) бюджетинин жалпы кирешеси 81 563,9 млн. сомду түздү. 2021-жылга салыштырмалуу бюджеттин кирешеси 19 009,7 млн. сомго же 130,4 %га көбөйдү. ИДПнын көлөмүнө карата Социалдык фонддун бюджетинин кирешеси 8,9 % түздү.

(млн. сом)

	2021-жыл аткары- лышы	2022-жыл бюджет	2022-жыл аткары- лышы	2021-жылга карата 2022-жыл		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	%	+/-	%
БАРДЫК КИРЕШЕЛЕР	62 554,2	78 375,6	81 563,9	19 009,7	130,4	3 188,3	104,1
<i>ИДП %</i>	8,7	9,5	8,9				
1. Камсыздандыруу төгүмдөрү	38 356,6	48 545,0	51 592,6	13 236,0	134,5	3 047,6	106,3
2. Республикалык бюджеттен бөлүнгөн каражаттар	23 827,3	29 352,3	29 352,3	5 524,9	123,2	0,0	100,0
3. Башка кирешелер	370,2	478,3	619,0	248,8	167,2	140,7	129,4

1. Камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча бюджеттин көрсөткүчтөрүнүн аткарылышы

2022-жылдын жыйынтыгы боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн жалпы көлөмү 51 592,6 млн. сомду же белгиленген пландык тапшырманын 106,3 %ын түздү. Камсыздандыруу төгүмдөрү өткөн жылдын көрсөткүчтөрүнө салыштырмалуу 134,5 %га, же 13 236,0 млн. сомго өстү.

Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн түшүүсүнүн өсүшү Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 28-мартындагы №92 «Кыргыз Республикасынын бюджеттик чөйрөсүнүн кызматкерлеринин эмгек акы төлөө шарттарын өркүндөтүү жөнүндө» Жарлыгынын негизинде бюджеттик мекемелерде иштегендердин жана башка камсыздандыруу төгүмдөрүн чегерүүчүлөрдүн айлык акысынын жогорулашына байланыштуу.

Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн бюджеттик классификациялар боюнча түшүшү

(млн. сом)

	2021-жыл аткары- лышы	2022-жыл бюджет	2022-жыл аткары- лышы	2021-жылга карата 2022-жыл		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	в %	+/-	в %
Камсыздандыруу төгүмдөрү	38 356,6	48 545,0	51 592,6	13 236,0	134,5	3 047,6	106,3
Пенсиялык фондго, Мицдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна, Эмгекчилердин ден соолугун чыңдоо фондуна камсыздандыруу төгүмдөрү	35 053,9	44 513,5	47 382,6	12 328,7	135,2	2 869,1	106,5
Полистер боюнча камсыздандыруу төгүмдөрү (МТПФ тышкары)	876,5	1 039,9	1 033,9	157,4	118,0	-6,0	99,4
Юридикалык жак болуп түзүлбөгөн дыйкан (фермердик) чарбалардын камсыздандыруу төгүмдөрү	245,1	262,9	261,9	16,8	106,9	-1,0	99,6

МТПФ камсыздандыруу төгүмдөрү	2 175,3	2 722,7	2 907,2	731,9	133,6	184,5	106,8
МТПФ полистер боюнча камсыздандыруу төгүмдөрү	5,8	6,0	7,1	1,2	121,0	1,0	117,3

2. Республикалык бюджеттен бөлүнгөн каражаттар

2022-жылы республикалык бюджеттен бөлүнгөн каражаттар 29 352,3 млн. сомду түздү же 2021-жылга салыштырмалуу 5 524,9 млн. сомго көбөйдү.

Бул пенсинерлердин санынын көбөйүшүнө жана макроэкономикалык көрсөткүчтөрдүн өзгөрүшүнө, ошондой эле 2022-жылдын 1-октябрынан тартып пенсиянын базалык бөлүгүнүн 3170 сом өлчөмүндө белгиленишине байланыштуу.

(млн. сом)

	2021-жыл аткары- лышы	2022-жыл		2021-жылга өсүшү	
		бюджет	аткарылышы	+/-	%
Пенсиянын базалык бөлүгү	14 255,8	18 867,5	18 867,5	4 611,7	132,3
Электр энергиясы үчүн компенсациялар	1 938,7	2 009,8	2 009,8	71,1	103,7
Аскер кызматчыларынын пенсиялары	3 601,5	4 078,6	4 078,6	477,1	113,2
Аскер кызматчыларына бир жолку төлөнүүчү жөлөкпүл	128,8	125,4	125,4	-3,4	97,4
Пенсия жана пенсияларга үстөк акылар	3 727,6	4 271,0	4 271,0	543,3	114,6
Социалдык фондго карызды жоюу	174,9			-174,9	0,0
БАРДЫГЫ	23 827,3	29 352,3	29 352,3	5 524,9	123,2

3. Башка кирешелердин түшүшү

Социалдык фонд туумдардан жана айыптардан, Социалдык фонддун эсептериндеги акча каражаттардын күнүмдүк калдыктарына эсептелген пайыздардан, дивиденддерден ж.б. булактардан 619,0 млн. сом киреше алды.

(млн. сом)

	2021-жыл аткары- лышы	2022- жыл бюджет	2022-жыл аткары- лышы	2022-жыл 2021- жылга карата		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	%	+/-	%
Башка кирешелер, анын ичинде:	370,2	478,3	619,0	248,8	167,2	140,7	129,4
ишканалардын акциялары боюнча дивиденддер	58,4	119,4	119,4	61,1	204,7	-0,0	100,0
убактылуу бош акча каражаттарын МБК жайгаштыруудан түшкөн кирешелер	96,5	92,1	92,1	-4,4	95,5	0,0	100,0
камсыздандыруу төгүмдөрүн кечиктирип жана толук эмес төлөгөндүгү үчүн эсептелген туумдар жана айыптар	81,6	115,0	174,0	92,4	213,1	59,0	151,3
эсептердеги акча каражаттарынын калдыктарына эсептелген пайыздар	82,5	141,6	214,9	132,4	260,5	73,3	151,8
пенсия төлөө үчүн капиталдаштырылган суммалар	42,6	7,0	8,2	-34,4	19,1	1,2	116,3

регресстик талаптарды коюнун натыйжасында иш берүүчүдөн жана жарандардан өндүрүлүүчү каражаттар	5,4	2,0	7,4	2,0	136,6	5,4	370,8
Башка түшкөн каражаттар	3,3	1,2	3,0	-0,3	90,9	1,8	249,3

2022-жылы Социалдык фондуна таандык акционердик коомдордун акцияларынан түшкөн дивиденддер боюнча маалымат

2022-жылы Социалдык фондуна төмөндөгү акционердик коомдордон 119,4 млн. сом дивиденддер түшү:

- «Түндүк электро» ААК – 7,7 млн. сом;
- «Жалалабат электро» ААК - 0,04 млн. сом;
- «Учкун» ААК - 0,3 млн. сом;
- «Манас» Эл аралык аэропорту» ААК – 85,3 млн. сом;
- «Кыргызнефтегаз» ААК – 24,6 млн. сом;
- «Кыргызтелеком» ААК – 0,8 млн. сом;
- «Ош электро» ААК - 0,4 млн. сом
- «Бишкек жылуулук тармагы» ААК – 0,3 млн. сом.

II. Социалдык фондунун бюджетинин чыгаша бөлүгүнүн аткарылышы

Социалдык фонддун бюджетинин жалпы чыгымдары 71 181,8 млн. сомду түздү, же 1 308,1 млн. сомго такталган бюджеттен аз. 2021-жылга салыштырмалуу бюджеттин чыгымдары 10 423,3 млн. сомго же 117,2%га көбөйдү. Социалдык фонддун бюджетинин чыгымдары ИДПнын көлөмүнө карата 7,7 %ды түздү.

Пенсиялык фонд боюнча баардык чыгымдар 64 210,2 млн. сом суммасында аткарылды, 2021-жылга салыштырмалуу өсүш 8 587,0 млн. сомду түздү, бул пенсинерлердин санынын жыл сайын өсүшү жана пенсиялардын жогорулашы менен шартталган.

(млн. сом)

	2021-жыл аткарылышы	2022-жыл бюджет	2022-жыл аткарылышы	2021-жылга карата 2022-жыл		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	%	+/-	%
БАРДЫК ЧЫГЫМДАР	60 758,6	72 489,9	71 181,8	10 423,3	117,2	-1 308,1	98,2
ИДПга %	8,4	8,8	7,7				
Пенсиялык фонд боюнча, анын ичинде:	55 623,3	65 548,4	64 210,2	8 587,0	115,4	-1 338,1	98,0
ИДПга %	7,7	7,9	7,0				
электр энергиясы үчүн компенсацияларды эске алганда пенсиялар	50 315,5	59 269,9	58 416,4	8 100,8	116,1	-853,5	98,6
аскер кызматчыларынын пенсиялары	3 498,5	4 078,6	3 897,7	399,2	111,4	-180,9	95,6
аскер кызматчыларын камсыздандыруу учуру боюнча бир жолку төлөнүүчү жөлөкпул	122,3	125,4	86,7	-35,6	70,9	-38,7	69,2
сөөк коюуга жөлөкпул	444,7	510,6	414,7	-30,0	93,3	-95,9	81,2
пенсияларды жана жөлөкпулдарды дайындоо жана жеткирүү боюнча чыгымдар	355,0	351,5	340,4	-14,6	95,9	-11,1	96,8
Социалдык фонддун эсептерин тейлөө чыгымдары	9,5	16,5	12,7	3,2	134,4	-3,8	77,0

административдик чыгымдар	827,9	1 139,6	986,3	158,4	119,1	-153,3	86,5
резервдик фонд	0,06	2,0	2,0	1,9	3 333,3	0,0	100,0
өнүктүрүү фонду	46,7	50,0	49,1	2,4	105,1	-0,9	98,2
мүчөлүк төгүмдөрдү төлөө	3,2	4,3	4,3	1,1	134,4	0,0	100,0
Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду боюнча	2742,1	3 541,6	3541,6	799,5	129,2	0,0	100,0
Эмгекчилердин ден-соолугун чыңдоо фонду боюнча	212,1	671,3	515,8	303,7	243,2	-155,5	76,8
Мамлекеттик топтомо пенсиялык фонду боюнча	2 181,2	2 728,7	2 914,3	733,1	133,6	185,5	106,8

Пенсияларды жогорулатуу

Пенсионерлердин жашоо деңгээлин андан ары колдоону камсыз кылуу максатында Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин «2022-жылдын 1-октябрынан тартып пенсиянын базалык бөлүгүнүн өлчөмүн белгилөө жөнүндө» 2022-жылдын 9-сентябрындагы № 504 жана «2022-жылдын 1-октябрынан тартып пенсиянын камсыздандыруу бөлүктөрүнүн өлчөмдөрүн индексациялоо жөнүндө» 2022-жылдын 9-сентябрындагы № 505 токтомдоруна ылайык, пенсиянын базалык бөлүгүн 3170 сом өлчөмүндө белгиленди жана пенсиянын камсыздандыруу бөлүктөрүнүн өлчөмдөрүн 15% га индексацияланды.

Социалдык фонддун бюджетинде пенсиялардын базалык жана камсыздандыруу бөлүгүн жогорулатууга 4 424,3 млн. сом каралган. Анын ичинен пенсиялардын базалык бөлүгүн жогорулатууга 3 083,0 млн. сом, пенсиялардын камсыздандыруу бөлүгүн жогорулатууга 1 341,3 млн. сом каралган.

Ошондой эле, 2021-жылдын 1-сентябрындагы № 373 «Жарандардын айрым категорияларына ар айлык социалдык жөлөкпулдардын өлчөмдөрүн жогорулатуу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин Жарлыгына ылайык багуучусунан айрылган балдарды пенсия менен камсыз кылуунун деңгээлин жогорулатуу максатында, 2021-жылдын 15-ноябрындагы № 265 «Багуучусунан айрылган балдарды пенсиялык камсыздоо деңгээлин жогорулатуу жөнүндө» жана 2022-жылдын 31-майындагы № 284 «Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин социалдык камсыздоо чөйрөсүндөгү айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу» Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин токтомдоруна ылайык, ата-энесинин бирөөнөн айрылгандыгы боюнча пенсия алган ар бир баланын пенсиясынын базалык бөлүгү 2022-жылдын 1-январынан тартып 2000 сомго чейин жеткирилди, ал эми 2022-жылдын 1-июнунан тартып 3000 сомго чейин жеткирилген.

Ата-энесинин экөөнөн тең айрылгандыгы боюнча пенсия алган ар бир баланын пенсиясынын базалык бөлүгү 2022-жылдын 1-январынан тартып 6000 сомго чейин жеткирилди.

Мындан сырткары Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 18-февралындагы № 91 КПУ «Баткен облусунун өзгөчө статуска ээ болгон чек ара аймактарында туруктуу жашаган жарандардын пенсияларына ай сайын төлөнүүчү компенсациялык төлөмдөрдү белгилөө жөнүндө» токтомуна ылайык, 2022-жылдын 1-мартынан тартып Баткен облусунун өзгөчө статуска ээ болгон чек арага чектеш аймактарында туруктуу жашаган пенсионерлерге 2000 сом өлчөмүндө пенсияларга ай сайын компенсациялык төлөмдөр белгиленген.

2023-жылдын 1-январына карата пенсионерлердин саны 742,9 миң адамды түзүп, пенсиянын республика боюнча орточо өлчөмү 7 777 сомду түздү.

Резервдик фонддун пайдаланылышы

2022-жылга Социалдык фонддун бюджетинде Резервдик фонддун чыгымдары 2,0 млн. сом суммасында белгиленген.

Бюджеттин аткарылышынын жыйынтыгы боюнча кайрымдуулук жардам көрсөтүүгө резервдик фонддун чыгымдары 2,0 млн. сомду түздү. Ден-соолугуна байланыштуу

мүмкүнчүлүгү чектелген адамдардын эл аралык күнүнө жана Карылар күнүнө карата кайрымдуулук жардам көрсөтүлдү.

(млн. сом)

	2021-жыл аткарылышы	2022-жыл бюджет	2022-жыл аткарылышы	+/- бюджетке
Резервдик фонддун чыгымдары	0,06	2,0	2,0	-0,0
<i>анын ичинде:</i>				
Кайрымдуулук жардам	0,06	2,0	2,0	-0,0

2022-жыл үчүн өнүктүрүү фондунун түзүлүшү жана пайдаланылышы

2022-жылы туумдардан жана айыптардан 174,0 млн. сом түшпү. 2022-жылга Социалдык фонддун бюджетинде өнүктүрүү фондунун чыгымдары 50,0 млн. сом суммасында бекитилген, иш жүзүндө 49,1 млн. сом пайдаланылды.

(млн. сом)

	Туумдардын жана айыптардын түшүшү	Чыгымдар		
		Бюджет боюнча бекитилгени	Аткарылышы	+/-
Социалдык фонддун борбордук аппараты жана райондук/ шаардык башкармалыктары	174,0	50,0	49,1	-0,9

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун, Эмгекчилердин ден-соолугун чыңдоо фондунун каржыланышы

Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна 2022-жылга бюджетте 3 541,6 млн. сом каралып, толугу менен каржыланды.

Эмгекчилердин ден-соолугун чыңдоо фондуна бюджетте 671,3 млн. сом каралып, 515,8 млн. сомго каржыланды. 2022-жылдын ноябрь айында соттун чечими менен Кыргызстан профсоюздар федерациясынын банктык эсептеринин камакка алынганына байланыштуу 155,5 млн. сомго аз каржыланды

Мамлекеттик топтомо пенсиялык фонду

Жалпысынан 2022-жылы МТПФ каражаттарынан мамлекеттик баалуу кагаздарга жана депозиттерге 10 616,7 млн. сом инвестицияланды.

МТПФ каражаттарын инвестициялоодон 2022-жылы 3 571,9 млн. сом киреше түшпү.

Мамлекеттик топтомо пенсиялык фондунун кирешелери

(млн. сом)

	2021-жыл аткары- лышы	2022- жыл бюджет	2022-жыл аткары- лышы	2021-жылга карата 2022-жыл		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	%	+/-	%
МТПФ КИРЕШЕЛЕРИ	5 170,3	6 262,3	6 486,4	1316,1	125,5	224,1	103,6
1. Камсыздандыруу төгүмдөрү	2 181,2	2 728,7	2 914,3	733,1	133,6	185,6	106,8
2. МТПФ каражаттарын инвестициялоодон түшкөн каражаттар, анын ичинен:	2 988,9	3 533,6	3 571,9	583,0	119,5	38,3	101,1
МТПФ эсептериндеги акча каражаттарынын калдыктарына эсептелген пайыздар	6,8	6,8	12,9	6,1	189,7	6,1	189,7
мамлекеттик баалуу кагаздардан	2 649,9	2 928,6	2 928,6	278,7	110,5	0	100,0
депозиттерден	332,2	598,2	630,4	298,2	189,8	32,2	105,4
3. Башка кирешелер	0,3	0,0	0,3	0	100,0	0,3	0,0

Мамлекеттик топтомо пенсиялык фондунун чыгымдары

2022-жылы пенсиянын топтомо бөлүгүнөн 665,8 млн. сом төлөндү. Мамлекеттик топтомо пенсиялык фондунун каражаттарын инвестициялоо жана башкаруу менен байланышкан чыгымдар 11,9 млн. сомду түздү.

(млн. сом)

	2021-жыл аткарылышы	2022-жыл бюджет	2022-жыл аткарылышы	2021-жылга карата 2022-жыл		2022-жылдын бюджетине карата	
				+/-	%	+/-	%
МТПФ ЧЫГЫМДАРЫ	423,2	1 324,8	701,7	278,5	165,8	-623,1	53,0
Топтомо каражаттарын төлөп берүү	349,3	1 000,0	665,8	316,5	190,6	-334,2	66,6
Топтомо каражаттарын башка топтомо фонддорго өткөрүп берүү	55,2	300,0	21,7	-33,5	39,3	-278,3	7,2
МТПФ каражаттарын инвестициялоо жана башкаруу менен байланышкан чыгымдар	9,7	14,8	11,9	2,2	122,7	-2,9	80,4
Башка классификацияланбаган чыгашалар	9,0	10,0	2,2	-6,8	24,4	7,8	22,0

2023-жылдын 1-январына карата жеткирүүчүлөр боюнча дебитордук карыздар тууралуу маалымат

(миң сом)

Багыты	сумма
почта байланыш кызматы («Кыргыз почтасы» ААК)	2,5
маалыматтык технологиялык кызматтары («Акфорта» ЖЧК)	382,8
электрэнергиясы («РЭС» ААК)	10,2
КММ («Партнер Нефть» ЖЧК)	58,8
КММ («Шнос» ЖЧК)	62,1
КММ («Кыргыз Нафта» ЖЧК)	49,7
КММ («Газпром» ЖЧК)	21,8
КММ (ЖИ Торогулова К.)	40,2
КММ («РН-Кыргызнефтепродукт» ЖАК)	22,7
байланыш кызматы («Кыргызтелеком» ААК)	20,5
суу менен камсыз кылуу («Сууканал» СЧББ)	6,5
көмүр отуну («Кыргызкөмүр» МИ)	5,1
көмүр отуну («КараАлтынкен» ЖЧК)	46,4
Жыйынтыгы	729,3

2023-жылдын 1-январына карата жеткирүүчүлөр боюнча кредиттик карыздар тууралуу маалымат

(миң сом)

Багыты	сумма
байланыш кызматы («Кыргызтелеком» ААК)	10,9
электрэнергиясы («Северэлектро» ААК)	41,8
суу менен камсыз кылуу («Сууканал» СЧББ)	4,8
жылуулук энергиясы («Бишкек жылуулук тармагы»)	179,4
КММ («Кылым» ЖЧК)	13,5
КММ («Кыргыз Нафта» ЖЧК)	29,4
кеңсе бюмдары (ЖИ Касимов)	11,4

бланкалык продукциялар (КР Социалдык фонду, «Эдем Принт» ЖЧК, «Алтын Тамга» ЖЧК)	16,9
почта байланыш кызматы («Кыргыз почтасы» ААК)	241,6
Жыйынтыгы	549,7

Пландаштырылган максаттарга жетүү боюнча көрсөткүчтөрдүн жыйынтыгы жөнүндө маалымат

(млн. сом)

Аталышы	Өткөн жылдагы көрсөткүчтөр	Көрсөткүчтүн пландык мааниси	Көрсөткүчтүн анык мааниси	Көрсөткүчкө жетишүү даражасы (%)	Өткөн жылдагы көрсөткүчкө жетишүү даражасы (%)
Камсыздандыруу төгүмдөрү	38 356,6	48 545,0	51 592,6	106,3	134,3
Башка кирешелер	370,2	478,3	619,0	129,4	167,2
МТПФ каражаттарын инвестициялоодон түшкөн кирешелер	2 988,9	3 533,6	3 571,9	101,1	119,5
Пенсияларды каржылоо	50 315,5	59 269,9	58 416,4	98,6	116,1
Аскер кызматчыларынын пенсияларын каржылоо	3 498,5	4 078,6	3 897,7	95,6	111,4
ММКФ каржылоо	2 742,1	3 541,6	3 541,6	100,0	129,2
ЭДЧФ каржылоо	212,1	671,3	515,8	76,8	243,2

2022-жылга Социалдык фонддун бюджети 5 885,7 млн. сом профицит менен бекитилген.

2022-жылдын жыйынтыгы боюнча Социалдык фонддун бюджети 10 382,1 млн. сом профицит менен аткарылды.